

In Marci Antonini commentarios.

In itinere per Italiam nuper facto contuli omnes codices, quibus M. Antonini commentarii servantur, praeter 6 Vaticanos et 4 Laurentianos, quos inspexerant iam pridem alii, Barberinum quoque et 2 Marcianos a ceteris omissos. nec minus Parisinum et Guelferbytanum, quorum ille L 2 et 3, hic V 1—5 simillimus est, Darmstadinum denique, cuius mentionem fecit Werfer (in actis philol. Monac. ed. Thiersch III p. 414 sqq.), denuo conferre in animo mihi est, quamquam novi admodum paullum exspecto ex illis. quippe totum Antoninum, postquam periit codex Palatinus, ex cuius apographo Xylander primus hunc librum edidit, continet unus Vat. 1950, cuius quidem lectiones curantibus Winckelmanno et Assemano neglegentius enotatae sunt. sed de librorum mss. ordine atque existimatione alio mox loco disputabimus, cum uberior sit et intricatior materies¹. nunc specimen lectionum aut novarum aut emendatarum proponam.

Marci libri vulgo inscribuntur *τῶν εἰς ἑαυτὸν βιβλία ιβ'*. at hunc titulum nemo suis oculis adspexit in libris mss. quamquam enim iniuria detrectavit omnem Xylandri fidem Gallus editor (de Joly praef. VIII), hoc tamen dubium est, utrum Xylander eum titulum invenerit in codice Palatino an ipse addiderit, quippe 'nostram' ipse eam inscriptionem appellat. contra in plerisque mss. invenis alterum titulum, quo meliorem nemo desiderabit, aut *ἐκ τῶν καθ' ἑαυτὸν* (sic Vat. 1—5, L 1 M 1 et 2) aut *ἐκ τῶν καθ' αὐτὸν* (sic Guelf., B, P, L 2 et 3; L 4 inscriptione caret). quod A (= Vat. 1950) nullum praebet titulum, nullius certe momenti est,

---

¹ Qua in re rogatos velim viros doctos, si quid nos fugerit librorum mss., in Germaniae potissimum bibliothecis, ut communicent ea nobiscum.

cum spatium duarum linearum vacuum declaret omissam esse inscriptionem ut saepius, quia scribae rubrum praesto non erat. est igitur titulus totius operis τῶν καθ' ἑαυτὸν βιβλία ιβ', sunt autem τὰ καθ' ἑαυτὸν ea, quae ipse secum et apud se est commentatus; cf. 10, 36 ὁ καθ' ἑαυτὸν λέγων et 12, 4 καθ' ἑαυτὸν ἐνθυμησθαι καὶ διανοεῖσθαι.

1, 3 vulgo ξφεκικόν, *A* ἀφεκικόν, legendum videtur ἀφεκικόν, κ ante τ omittitur saepius in *A*, cf. 3, 4 fin., ubi pro ἀνθεκτέον *A* praebet ἀνθετέον. — 1, 13 περιᾶσθαι καὶ ἀποκαθιστάναι, καὶ tenendum est, cf. 9, 9 τῶν διεργόντων καὶ βίας. hoc est solitum dicendi genus apud posteriores, cf. Pol. 2, 40, 5 ἀρχὴ καὶ σύννευσις, 3, 14, 6 βιάζεσθαι καὶ περιουῶσθαι. — 1, 14 pro τὸ δι' αὐτὸν γῶναι Θρασεῖαν lege δι' αὐτοῦ, quo ducit *A* praebens δι' αὐτῶν (non δ' αὐτῶν) — 1, 16 pro οὐ τὸ προαπέστη lege οὔτοι προαπέστη; ibidem pro τοῖς τοιοῦτοις ἀνθρώποις fortasse rectius leges τ. τ. ἄλλοις, cuius ἀνθρώποις compendio scriptum est simillimum. — 1, 17 v. ἀπολείπεσθαι δὲ ἐκ τούτου, *A* ἀπ. δέ τι ἐπὶ τούτου (non τὸ ἐπὶ τούτου, quod tradit Schultzius); legendum videtur ἀπολείπεσθαι δέ τι ἀπὸ τούτου. — 2, 1 v. ἀπέχεσθαι αὐτῶ, *A* ἀπέχεσθαι, quod propter verborum concinnitatem et ob sententiam ipsam praeferes; si legis ἀπέχεσθαι αὐτοῦ, sententiam habes Antonini propriam cf. ibid. ἀποστρέφασθαι et 11, 8. — 2, 4 v. προθεσμίαν, *A* προθεσμίας, quod libenter accipies. — 2, 6 v. εἶ γὰρ ὁ βίος ἐκάστω, nemo quod explicabit; *A* οὐ γὰρ ὁ βίος ἐκάστω, post quod ἀρκεῖ vel aliud eiusmodi verbum excidisse videtur. — 2, 7 *A* habet ἀπευθυνοῦσιν, quod recipiendum est. — 2, 11 post ἕκαστα ποιεῖν *A* addit καὶ λέγειν, additamentum minime otiosum, cf. 3, 4. — ibidem quod voluerunt viri docti εἰ δὲ ἦτοι, reperis in *A*. — 2, 12 ἴδῃ, quod coniecit Coraes, legitur in *A*. — 3, 2 pro εἶ τις ἔχοι πάθος *A* praebet ἔχει, quod praestat. — 3, 3 v. λατρεύων τοσοῦτω χεῖροσι τῶ ἀγγείῳ ἢ περιέσει τὸ ἵηρητοῦν, quod multi coniecturis aggressi sunt; facillima omnium est ἦπερ ἐστὶ τὸ ἵηρητοῦν, ut hic efficiatur sensus: serviens vasi tantopere deteriori quam (est) id quod servit (i. e. mens). de particula ἦπερ cf. 9, 2; 9, 9. — 3, 6 v. τὸν παρὰ πολλῶν ἔπαινον, *A* τὸν παρὰ τῶν πολλῶν ἔπ., quod praeferes. — 3, 9 v. σέβου, *A* σέβε; cf. 6, 10 et 36; 12, 28. — 3, 10 v. καὶ αὐτὴ δὴ, *A* καὶ αὐτὴ δέ, quod olim optaverat Coraes. — 4, 3 v. πᾶσαν αὐτὴν ἀποκλείσαι, *A* ἀποκλείσαι, quod in mentem revocat illud Casauboni πᾶσαν αὐτὴν ἀποκλείσαι. pro ἢ ἕξ ὄσων ἀπεδείχθη *A* habet καὶ ἕξ ὄσων ἀπ., quod dilucidiosem facit orationem. — 4, 18 μὴ μέλαν ἦθος περιβλέπεσθαι, cogitavi de μὴ ἄλλων ἦθος

περιβλ. ibidem quod *A* praebet καὶ οὐ λέγω ὅτι οὐδὲν πρὸς τὸν τεθ-
νηκότα vulgatae lectioni praefendum videtur. — 4, 32 v. πάλιν
τὰ αὐτὰ πάντα, *A* τὰ ἑαυτοῦ πάθη, secundum quod esse scribendum
puto τὰ αὐτὰ πάθη. — 5, 23 v. ἐπὶ μικρὸν, *A* ἐπὶ μακρὸν quod
olim coniecit Reiskius. — 5, 32 v. διὰ τῆς οὐσίας, *A* δι' ἄλλης τῆς
οὐσίας, quod fuisse etiam in P apparet ex editione I δι' τῆς prae-
bente. — 5, 34 v. εἶγε καὶ ὀδεύειν, quod Reiskio erat suspectum;
A εἶδειν, ex quo facile efficies εὐδοεῖν, cf. 6, 17; 7, 53; 8, 7. —
6, 10 v. καὶ θαρρῶ, *A* καὶ καθαρῶ, cogitabis de καταθαρῶ,
verbo apud posteros velut Polybium usitatissimo. — 6, 38 v. διὰ
τὴν τονικὴν κίνησιν, *A* rectius κίνησιν. — 6, 50 v. ὀρέγου, *A* rectius
ὠρέγου. — 7, 2 ex *A* ἢ τὰ δόγματα πῶς γὰρ ἄλλως δύναται νε-
κρωθῆναι coniciendum videtur: ζῆ τὰ δόγματα πῶς γὰρ κτέ, cf.
Soph. Ant. 456. — ibid. τοῦτο μάθε, quod suo Marte coniecit Coraes,
inveni in *A*. — 7, 18 τί δὲ φίλτερον, qua in lectione *A* facit cum
ceteris mss., accipiendum est. — 7, 32 *A* si recte legis haec praebet
ἢ οκεδασιμός εἰ ἄνθρωποι ἢ ἔννοιαι, ἢ σβέσις ἢ μετὰστασις, accipe con-
iecturam olim factam εἰ δ' ἔννοιαι, iam sensum sanum habebis. —
7, 66 v. μήτε εἰκῆ, *A* μήτε ἐκεῖ, quod nemo recipere dubitabit.
— 8, 1 ἐλευθέριον, quod voluit Casaubonus pro ἐλεύθερον, habet
A. — 8, 9 μηδὲ σὺ σεαυτοῦ, quod erat in edd. antiquis et est in
A, multo melius quam adulterina lectio τὸν σεαυτοῦ. — 8, 41 ὄρ-
μῆς, quod Reiskius voluit pro ὄρμας, legitur in *A*. — 8, 45 v.
χειρὸν ἑαυτῆς ἢ, *A* χεῖρω, scribe χείρων — 8, 59 v. δίδασκε οὖν ἢ
φέρε, *A* ἢ δίδασκε οὖν ἢ φέρε. — 9, 1 v. τὸ ἐξῆς γινομένοις, *A*
τὸ ἐξῆς τοῖς γινομένοις, quod olim optarunt viri docti. — 9, 3 ante
ὡς νῦν περιμένεις *A* addit καὶ, quod orationem bene continuat. —
9, 40 v. ἐπίτρεπον τὰς εὐχὰς, *A* ἐπίστρεπον quod voluit Coraes. —
10, 7 v. εἰς ἀλλοτριῶσιν ὄντων, *A* ἰόντων, quod coniecit Coraes.
ibidem ante γενέσεως addit *A* πρώτης haud inutile. — 10, 36 v. ἀ-
ναπνεύσωμεν, *A* ἀναπνεύσομεν, quod erat in votis Gatakeri. —
11, 20 *A* ἀλλὰ μόνον ὅσα κατὰ φύσιν ἐστὶν αὐτῶ, quod omnium
coniecturas reddit inutiles. — 12, 3 ταράσσει σε (non ταράσσειας,
ut tradit Sch.) habet *A*, quod vulgato melius est. ibidem ἰλέως ex
A restituendum est pro ἰλεως. — 12, 5 v. εἴπερ καὶ οὕτως ἔχει, *A*
εἴπερ ἄρα καὶ οὕτως ἔχει. — 12, 24 v. ὅση κατανοήσεις, quod ferri
vix potest, *A* ὅτι καταφρονήσεις, nova saltem lectio et optima. —
12, 34 ἐγερικώτατον, quod fere omnes mss. praebent, rectum est,
contra illud διεγερικώτατον ortum ex nota διεγείρει τις κτέ, quam
in plerisque mss. superscriptam ipse inspexi.

Biponti.

I. Stich.